

Förslag till remissvar - Förslag till nya föreskrifter om motordrivna anordningar

Sammanfattning

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen i Örebro kommun ställer sig positiv till de tre nya föreslagna föreskrifterna om motordrivna anordningar, samt att upphäva Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till författningsförslaget och att det förenklas och moderniseras samt att vissa begrepp och uttryck ändras och förtydligas. Genom den omstrukturering som gjorts anser förvaltningen att författningsförslaget blir mer strukturerat, konsekvent och lättläst.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen anser att det är viktigt att kravnivåerna har bibehållits och att förslaget inte innebär att samhällets krav på motordrivna anordningar försämras jämfört med H-föreskrifterna.

Då de allmänna råden upphör att gälla anser Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen att det är positivt att de allmänna råd som ansetts särskilt viktiga att behålla blir författningsföreskrifter i det nya författningsförslaget.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ser dock en risk för att otydlighet kan uppkomma då det inte alltid i författningsförslaget är preciserat vem eller vilka som kan göra avsteg från föreskrifterna i författningen. Denna otydlighet kan i förekommande fall med enkelt klarläggas genom att i den aktuella författningsbestämmelsen ange vem som har ansvaret för om mindre avsteg är lämpligt.

Bakgrund

I Boverkets förslag till nya föreskrifter om motordrivna anordningar görs en uppdelning av bestämmelserna i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar (H-föreskrifterna), i tre separata grundförfattningar:

- Boverkets förslag till föreskrifter om krav för användning av motordrivna anordningar,
- Boverkets förslag till föreskrifter om utförande av kontroll samt ackreditering av kontrollorgan för motordrivna anordningar
- Boverkets förslag till föreskrifter om hissar för uppfyllandet av hissdirektivet 2014/33/EU.

Avsikten med uppdelningen i tre nya grundförfattningar är att tydliggöra reglernas syfte och underlätta förståelsen och därmed även tillämpningen av reglerna. De nya författningarna föreslås träda i kraft den 1 december 2025. Samtidigt upphävs de nu gällande H-föreskrifterna.

Boverkets regler om motordrivna anordningar anses behöva moderniseras och förenklas, för att kunna bidra till ett snabbare och mer kostnadseffektivt byggande. Syftet är även att få ett mer konsekvent regelverk. Boverket har därför initierat ett uppdrag att se över reglerna i H-föreskrifterna.

En viktig utgångspunkt och avgränsning i översynen är att kravnivån, det vill säga samhällets krav på motordrivna anordningar, inte ska förändras.

Enligt principerna för den allmänna översynen av Boverkets byggregler, vilka innefattar H-föreskrifterna, ska de nya föreskrifterna precisera de krav som ställs i lag och förordning, medan samhällsbyggnadssektorn förväntas ta fram lösningar som uppfyller kraven. Utgångspunkten är att de nya författningarna inte ska innehålla några allmänna råd, utan enbart föreskrifter, det vill säga bindande regler.

Merparten av de regler i H-föreskrifterna som är allmänna råd återfinns inte i författningsförslaget. I vissa fall har dock regler som i gällande författning är allmänna råd, blivit föreskrift i författningsförslaget, då regeln bedömts viktig att behålla inom ramen för vad Boverket bör reglera utifrån principerna för den allmänna översynen av byggreglerna.

Boverkets förslag till föreskrifter om krav för användning av motordrivna anordningar

Författningsförslaget

Författningsförslaget innehåller krav på utförande och installation, kontroll samt fortlöpande tillsyn, skötsel och underhåll av motordrivna anordningar. Vidare innehåller förslaget bestämmelser som preciserar förbättringskraven i PBL och PBF för befintliga hissar med hisskorg och linbaneanläggningar.

Bestämmelserna i författningsförslaget om besiktningintervall och undantag från kontroll av vissa typer av anordningar samt bestämmelserna som preciserar förbättringskraven är i förhållande till motsvarande reglering i H-föreskrifterna oförändrade.

I huvudsak innebär förslaget följande ändringar jämfört med H-föreskrifterna.

- Möjligheten att göra avsteg från föreskrifterna med hänsyn till byggnadsverkets eller anordningens förutsättningar kompletteras med ett nytt dokumentationskrav.
- Förtydligande att en motordriven anordning ska vara fackmässigt projekterad, utförd och installerad för att säkerställa att anordningen uppfyller kraven på säkerhet och hälsa. Det förtydligas även att skötsel, underhåll och fortlöpande tillsyn av en motordriven anordning ska utföras fackmässigt.
- Detaljerade regler i allmänna råd i H-föreskrifterna om vilka moment fortlöpande skötsel och tillsyn bör omfatta för olika typer av anordningar överförs inte till författningsförslaget. Detsamma gäller allmänna råd om driften av linbaneanläggningar för persontransport.
- En ny bestämmelse införs som ersätter intervall för magnetinduktiv undersökning av linor till linbanor och bergbanor respektive släpliftar. Bestämmelsen innebär ett nytt krav på inledande undersökning. Återkommande undersökningar ska sedan ske med erforderliga intervall.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens synpunkter på författningsförslaget

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till författningsförslaget och att det förenklas och moderniseras. Att se till att kravnivåerna bibehålls och att förslaget inte innebär att samhällets krav på

motordrivna anordningar försämras jämfört med H-föreskrifter anser Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen är väldigt viktigt. Detta för att begränsa risken för olycksfall och för att den som använder en motordriven anordning ska känna sig trygg och säker. Det är även bra och viktigt att bestämmelserna är tydligt utformade så att den som ansvarar för anordningen vet vad den ska förhålla sig till och vilka krav den ska uppfylla. Detta blir även extra viktigt då den nya författningen inte innehåller några allmänna råd.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till att vissa begrepp och uttryck ändras och förtydligas. Ändringen från användningen av begreppet ”tillsyn” till ”fortlöpande tillsyn” anses som ett sådant begrepp som är bra att det förtydligas för att det inte ska blandas ihop med den tillsyn som byggnadsnämnden bedriver.

Att överföra vissa regler som i gällande författning varit allmänna råd till att bli föreskrift i författningsförslaget ställer Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen sig positiv till. Det gäller exempelvis förslaget som syftar till att undvika att en hiss, som är konstruerad för en viss användning, används av obehörig personal, 2 kap. 1 § författningsförslaget. Likaså bestämmelsen i 3 kap. 1 § om att räcken och balustrader till rulltrappor och rullramper ska ha sådan höjd och utformning så att de begränsar risken för personskador till följd av fall.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ser dock en risk för att otydlighet kan uppkomma då det inte alltid i författningsförslaget är preciserat vem eller vilka som kan göra avsteg från föreskrifterna i författningen. Exempelvis framgår det i 1 kap. 3 § författningsförslaget att mindre avsteg får göras från föreskrifterna i enskilda fall om den motordrivna anordningen ändå ger ett tillfredsställande skydd för säkerhet och hälsa och om någon av de uppräknade förutsättningarna är uppfyllda. Denna otydligt kan enkelt klarläggas genom att i den aktuella författningsbestämmelsen ange att det är byggherren som har ansvaret för om mindre avsteg är lämpligt.

Boverkets förslag till föreskrifter om utförande av kontroll samt ackreditering av kontrollorgan för motordrivna anordningar

Författningsförslaget

Författningsförslaget innehåller krav om utförande av kontroll samt ackreditering av kontrollorgan för motordrivna anordningar. I författningsförslaget har de föreskrifter som berör kontrollorganen samlats. Förslaget innehåller kvalifikationskrav för ackreditering av kontrollorganen

samt föreskrifter om vad första besiktning, återkommande besiktning och revisionsbesiktning ska omfatta. I förslaget anges också vilka slag av brister som utgör omedelbar risk för säkerhet och hälsa och som innebär ett användningsförbud för den motordrivna anordningen enligt 5 kap. 14 § plan- och byggförordningen. Vidare framgår i förslaget bland annat krav på det besiktningsprotokoll som kontrollorganet ska utfärda och rapportering och information som kontrollorganet ska lämna till Boverket.

Syftet är att författningen ska vara tydligare och generellt mindre detaljerad. Reglerna är avsedda att bli enklare att tillämpa och kontrollorganen ska ges bättre förutsättningar att utveckla nya lösningar som bättre svarar mot hur kontrollen kan utföras. Därmed anser man att det skapas bättre förutsättningar för ett mer kostnadseffektivt byggande och att en ökad konkurrens kan stimuleras.

I huvudsak innebär förslaget följande ändringar jämfört med H-föreskrifterna.

- En ny bestämmelse föreslås om att kontrollorgan ska delta i möten för erfarenhetsutbyte som Swedac eller Boverket anordnar. Motsvarande krav har tidigare angetts i Swedac:s föreskrifter.

Detaljerade allmänna råd med exempel och rekommendationer om kontrollen i samband med första och återkommande besiktning för olika anordningstyper överförs inte till författningsförslaget. Kraven på vad kontrollen ska omfatta är dock i princip oförändrade jämfört med H-föreskrifterna.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens synpunkter på författningsförslaget

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen anser att författningsförslaget blir mer strukturerat och lättläst genom den omstrukturering som gjorts. Detta anser Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen vara positivt.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till att vissa begrepp och uttryck ändras och förtydligas. Ändringen från användningen av begreppet ”tillsyn” till ”fortlöpande tillsyn” anses som ett sådant begrepp som är bra att det förtydligas för att det inte ska blandas ihop med den tillsyn som byggnadsnämnden bedriver.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till att det i författningsförslaget framgår tydligt vilka brister som utgör omedelbar risk för säkerhet och hälsa. Detta minskar risken för otydligheter och att olika bedömningar görs vid besiktning av motordrivna anordningar.

Boverkets förslag till föreskrifter om hissar för uppyllandet av hissdirektivet 2014/33/EU

Författningsförslaget

De bestämmelser i H-föreskrifterna som införlivar hissdirektivet förs över till en ny separat grundförfattning. Förslaget innebär inga ändringar i sak. I författningsförslaget återges dock inte texten i hissdirektivets bilagor I-XII, som bland annat innefattar de grundläggande hälso- och säkerhetskraven på hissar och säkerhetskomponenter till hissar. I stället förs dessa bilagor ordagrant över till den nya författningen genom att en hänvisning sker till texten i Europeiska unionens officiella tidning utan att den återges i författningen.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens synpunkter på författningsförslaget

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen anser att det är bra att hissdirektivet förs över till en ny separat grundförfattning. På så sätt skapas ett förenklat och konsekvent regelverk.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen anser inte att författningsförslagets utformning innebär några direkta negativa risker eller konsekvenser.

Boverkets förslag till föreskrifter om upphävande av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar

Författningsförslaget

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar (H-föreskrifterna) föreslås upphävas den 1 december 2025 då tre nya grundförfattningar föreslås ersätta dessa föreskrifter.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens synpunkter på författningsförslaget

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen har inga invändningar mot att H-föreskrifterna upphävs i samband med att de tre föreslagna nya grundförfattningarna som ersätter H-föreskrifterna träder i kraft. Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen anser att det är positivt att övergångsbestämmelser införs i de fall då behov för detta finns.

På uppdrag av Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen, Örebro kommun

Therese Eriksson
Tillsynsbehandlare

Louise Lindström
Tillsynsbehandlare